

Bureau: 65 Grand'Rue de Péra

Ղաղէթանա միւթեալիդ խուստւած իջի

—Տիւն կիճէ վիրուտ իտէն թրէն
լէր իլէ Մաճարիւթանտան 360 ըէ
պէյկիր կէլիպ, մէմու ըլնի առքէ

պանա պիտի լինի քի, պէն նի՞ն պուրատա պուրունուեորում։
պէն նի՞ն եւրամա իսթէեորար։

Յիբար՝ կէնն գըզըն գանընը պուզ կիպի տօնտուրան
միւրայիճէ վէ տէհէթլի պիր լէթաֆէթիլէ։

— Շիմոնի սէօլէրիմ գըզըմ. զաեթթ նամուպու վէ գէն-
կին պիր գաթ սիզէ աշըգ օլմուշ... օ զաթ... անլարսը-
նըգա՛... տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու, վէ սէօղիւնիւ
իքմալ իթմէզտէն էվվէլ կէնն գըզ։

— Տօղրու տէյիլ տիր, մատամ, տօղրու տէյիլ տիր...
եախօտ տաճա տօղրուսու հադգընըգ վար տըր... Եվվէթ,
պիր ինթիեար, պիր ճանվէր պանա թէարուզ իտիեորտու,
լաքին կէնն պիր ատէմ եարտըմմա կէլէրէք պէնի գուր-
թարտը վէ Գօլարա թէսլիմ իթտի, տէտի։

Յիբար. — (վաչի հայվանլարա մախսուս օլան կիւլմէսինէ
տէվամ իտէրէք.) Գըզըմ, օ կէնն ատէմ՝ ինթիեարտան սիզի
գուրթարմը տըր. իշթէ հադգէթի հալ. Պուրասը տա անըն
խանէս տիր։

Սըրիզըն քէթը սէտա իտիպ, պայկըն հալտէ եէրէ սէ-
րիտի։

Շիմոնիք Սըրիզի թէրքլէ, Պադգարանըն օտաւնտան
բօլիս գօմիսէրինին մէմուրարը մարիֆէթիլէ չըգարըլտըղընը
կէօրտիւկիւմիւզ Ֆէրնան Բօշէնէ նադըլ քէլամ իտէլիմ։

Յիբարի տէօրթ սաաթ զարֆընտա օլ գատար զարիպ վա-
դըլար ետկտիկէրինի թաադիպ իթտի քի, պիչարէ տէլիգան-
լը պիր արա միւտհիշ պիր լիւեա՛մը կէօրիւեօր օլտուղունու
տիւշիւնտիւ իսէ տէ, գուհուրա կէլէն շամաթա իւզէրինէ գօ-
շուպ կէլէն վէ ախը ու կիրիֆթ օլունմասընտան տօլաեը

պիր պիր նէֆրէթ իլէ լիւճաթ, վէ հիսս իտէկէլտիկի տէհէթի
րէթը սէտա իլէ իզհար իլլէտի։

Գատըն սընըֆընտան օլան պու ճատը, շու եօլտա իֆա-
տէեէ աղաղ իթտի։

— Միւնիմինի գըզըմ, պէնտէն գօրգո՛ւեօրմուսունուզ։
Սահիհ տիր քի պէն սիզին կիպի կիւզէլ վէ պէեաղ տէյիլիմ.
լաքին վադթիլլէ պէն տէ եթէյիճէ պիր չէյ իտիմ. եիրմի սէ-
նէ ադտէմ տուլ մատամ Յիբարըն տա տէեէրի վար իտի։

Պատէհու մէզպուրէ ճանվէրէրին խըրլամասընա միւշապիհ
պիր թարգտա վահչիեանէ կիւտիւկիւնտէն, Սըրիզ օլ տէրէ-
ճէ գօրգուր քի, գաչմագ իսթէտի, ֆադաթ ճատը գարը՝
չադըլ թաշլարըլա գաբլանմընճասընա սէրթ օլան էլի իլէ
պիչարէնին եուճագ վէ նազիք էլլինի թուլթուպ։

— Նէ՞ օ գըզըմ, շիմոնտէն Բարիսէ ալտէթ ի՞թմէք մի
իսթէեօրսունուզ. պուրատա Յիբար խաթուն իլէ գալըպ,
պիր աղ էթմէք եէմէկի վէ պիր աղտա շարապ իշմէկի արղու
ի՞թմէզմիսիւզ. Հայտէ, գըզըմ, կէլին. Յիբար խաթուն էյի
պիր գատըն տըր, տէյի պէեան իլլէտի, վէ Սըրիզին էլլինի
մէնկէնէ իշլիտէ սըգարճասընա գալիէն թուլթուպ, ճէպրէն
էվէ տօղրու կէօթիւրտիւ։

Ձէվալը գըզընը աղտիլէրի տիթրէմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ, սըր Վիլիամըն վէքիլի պաղլէնին տիկէր ուճունա վասըլ
օլտուղու սըրատա, աղիմ պիր գօրգու քէնտիսինի իսթիւա
իթմիշ օլարագ։

— Գօլար... մննիէօ Գօլար... տէյի պաղըրտը։

Լաքին Գօլար իշիթմէտի, եախօտ իշիթմէեօր կիպի կէօ-
րիւնէրէք, քիւշիւք գաբուտան նապէտիտ օլտու, վէ մէզքիւր
գաբուեու արգատան գաբատը։

Ճատը գարը իսէ,

— կէլին պէնիմ տիւպէր գըզըմ, սիզի գըլմէթտար պիր
ինճու կիպի գաեըրաճաղըմ, տիեէրէք, մէզպուրէեթի սիւրիւք-
լէմէքտէ իտի։

Սըրիզ, օլ մէքրուհ գարընըն չէհրէսինի կէօրմէմէք իշին,
Ա—67

Յիվադը սանտըղըն անախթարարը քէնտիսինէ իհալէ
իտիլմիշ օլուպ, աճէլէթէն տաիւրէսինտէն չըգտըլը գէման
պու անախթարարը պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ, վէ պաշ ալըգ
օլարագ վէ շաշըմըն պիր ատէմ կիպի գօշարագ նէզարէթ-
տէն տիշարը չըգմըն, վէ ալտէթլէ իշպու անախթարարը կէ-
թիւրէճէք եէրտէ, սօնուճա գատար եէտիստէ սազլատըղըն.
տան, ախը ու կիրիֆթ օլունտուղու վէ իւզէրի թէհարրի
իտիլտիկի գէման, մէզքիւր անախթարար իւզէրինտէն գու-
հուր իթմիշ, վէ նիհաեթթ արատան եիրմի տէօրթ սաաթ
կէչտիքտէն սօնրա, սէնաաթլարը՝ ֆամիւեա էվլատընը մահվ
ու խարապ իթմէքտէն իպարէթ օլան գարըլարտան պիրինին
խանէսինտէ պուլունմիւշ օլուպ, մուճիպի իթհամ պիր աշգ
ու սէվտանըն, վէ պիր ֆահիշէնին՝ մալի չօղա օլան քէյֆէ-
րինի իճու իթմէքլիք արղուի մէճնունանէսինին՝ քէնտիսինի
շու եա պու եօլտա խըրսըղըգ իճուսընա սէվգէ, հէր քէս
ինտիստէ պիւեիւք պիր սէպէպ ատա օլունճաղը տէրքեար
օլտուղունտան, Ֆէրնան, պուլնարը տիւշիւնտիւքճէ, սաշլա-
րընըն, պաշընտա տիքիւտիկինի, վէ գուլագ թօղլարընըն պուզ
կիպի պիր թէր իլէ ըսլանտըղըն հիսս իլլէմէքտէ իտի։

Իմոնի պու տէհէթլի սըրըն նա՛նը ըսգանալի իթմէլի
իտի։

Խիւլասա էկէր սիրգաթ վուգու պուլմիւշ իտի իսէ, պու-
նու քի՛մ իրթիքեապ իթմիշ օլապիլի իտի. պունտան տօ-
լաեը քի՛մ իթհամ իտիլէպիլի, քի՛մին հադգընտա չիւպհէ
օլունապիլի իտի։

Պիչարէ տէլիգանլը, պու միւլահաղաթ արասընտա, քէն-
տի քէնտիէէ,
— Թէճէնիւն իտիեօրում... քիւրէք ճէզասընտան գուր-
թուլմագըլըմ իլլին էօլմէքտէն պաշգա չարէ եօգ տուր. Եա՛
Րապպի, եա՛ Րապպի, պէն նէ՞ գապահաթ իլլէտիմքի, պէնի
պու սուրէթլէ թէէտիպ իտիեօրսունուզ տէտի։

Պատէհու Ֆէրնան, վալիտէսինի եարտըմմա չաղըրան
թէհիլէք իշինտէքի էվլատ կիպի, քէնտիսինէ պիր համի

թէաճճիւպտէ գալմիշ օլան Պադգարանըն խըզմէթեարարը
միեանընտա պուլունտուղունու կէօրմէսի իւզէրինէ, ուլգու-
տա օլանեղ ուեանըգ օլտուղունու, վէ եըտըրըմ կիպի սիւ-
րաթլէ վուգուա կէլէն աշվալին թէմամիլլէ հադգէթ իտու-
կինի իգրարէ մէզպուր օլտու։

Ֆէրնան Բօշէ, քէնտիսինի պիսուշ օլմասը հիսսինէ իսթի-
նատէն, պիր արա բօլիս մէմուրարընա գարըն մուգալմէթ
իթմէք իսթէտի իսէ տէ, պունլար իւշ քիշի օլուպ, իւշիւ տէ
գուլվէթլի քիմնէլէր օլտուգլարընտան, պիչարէեթի տէրհալ
տաիւրէի իթաաթա կէթիւրէպիլիլլէր։

Բօլիս գօմիսէրի իսէ, սէրթ ֆադաթ նազիքեանէ սու-
րէթտէ,

— Մօ՛նսիէօ, մուխալիֆէթ վէ մուգալմէթինիլ քեա-
միլէն պէյհուտէ տիր. հաթթա գանունա իթաաթսըղըգ
սուրէթլիլլէ վազիեթիլիլի տաճա զիեատէ աղըրլաշարաճագ
տըր. Իմոնի պանա իթիմատ իլէ հիւսնի ըրգանըղա պէրապէ-
րիմիզէ կէլին. Խալիսանէ թէմէնի իթտիկիմ վէճհէ, էկէր
պիսուշ վէ պէրի իւզիլմիլէ օլտուղունու սահիհ իսէ, պիթա-
րաֆըլըլա պէրապէր ֆիրասէթի տէրքեար օլան աապէթ
աղ վադըլթտա աաըլ միւլթթէհիմի պուլարագ, սիզի սալը
վէրէճէք տիր, տէտի։

Գուլվիլի պէտէնիեէլէրի թիւքնմէքտէ պաշլատըղընտա
նէվիմա մանէվի պիր թադաթսըղըղա տիւշար օլան քեաֆ-
ֆէյի սինիլի վէ չաբուգ թահիլիք օլունան քիմնէլէր կիպի,
Ֆէրնան Բօշէ տէ հէր կէօնա մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ,
պաղչէ գաբուտունտա պէքլէմէքտէ օլան արապաեա գատար
կիթտի, վէ գօմիսէր՝ մէրգուլուն եանընտա, մէմուրարտան
իքիսի գարըլարընտա վէ իւշիւնճիւսիւ տէ արապաճընըն իս-
կէմէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա, արապա՝ գօմիսէրին էմ-
րի իւզէրինէ եօլա չըգտը։

Սլէսսէվիեէ աաթի պիր խըրսըղըգ վուգու պուլտուղուն-
տա, բօլիս գօմիսէրլէրի եէրլէրինտէն պիլէ գըմըլտանմաեղպ,
մաեթթլէրինտէ պուլունան մէմուրարտան պիրի վասըլթաըլլ-
Ա—68

կէօղէրինի ետքը գարաւարագ, երեւումըէ տէյիլ, ատէ-
թա չէքիպ չէքիպիւրէրէք, զիքը իթաիկիմիլ խանէեէ վասը
օլտու, վէ օրատա ճատը գարը՝ մէգպուրէեի ալթ գաթտա,
աէրունինտէ թօքրագ մանկալ պուլունան պիր նէվ մաթպա-
խա կիրտիրիպ, օճաղըն քէօյէսինտէ դօնմուշ օլան էսկի
պիր գօլթուգլու իսկէմէեէ տօլրու եիթէրէք,

— Դըզըմ, իւշիւմիւշսիւնիւզ, վէ ֆիթանընըդտա թէ-
մամիլլէ ըսլանմիշտըր. իմոի պուրատա օթուրուն տա ըսը-
նըն, տէտի:

Սըրիզ էլան տիթրէմէքտէ օլմասըլլա, ճատը գարը, իս-
թիհգաքեարի, ֆագաթ լաթիֆ պիր թարգտա,

— Դըզըմ, պիր չէյ իշմէք ի՞նթէրմիսինիլ. սօվուգ հա-
վատա պիր տամիա իշկինին ինսանա պիւսիւք ֆայտէսի օլուր,
տէտի:

Սըրիզ. — (կէօղէրինի եօգարը գալարմանարագ.) Թէ-
չէքքիւր խտէրիմ, իշկինէ ի՞նթիւնաճըմ եօգ տուր:

— Իսթէրսէնիլ սիգէ պիր բարչա էթմէք վէրէեիմ:

Սըրիզ, անը տա ըէտտ իթտիկինտէն, Ֆիրար իսմինտէ
օլտուղունու պէհան իթտիկիմիլ գարը, սէօղիւնէ տէվամիէ,

— Մատէմըի գարնընըլ աճըգմամըլ, վէ սուսամամըլը-
նըլ, օ հալտէ կէլին, հիշ տէյիլ իսէ եաթաճագ օտանըլը
կէօթէրէեիմ, տէտի:

Սըրիզ. — (պիրտէն պիրէ տիթրէեէրէք.) Եաթաճագ օ-
տամ մը. վայ պէն պուրատամ մը գալաճաղըմ:

— Էվվէթ գըզըմ:

Սըրիզ. — (մէյեուսիեէթլէ.) Լաքին պէն պուրատա գալ-
մագ իսթէմէմ, Բարիսէ ալտէթ իթմէք իսթէրիմ:

— Օհօ... գըզըմ Բարիս պուրատան չօգ ուզագ տըր.
մինիմինի աւագլարընըլը եօլտա պրագըրընըլ:

— Խայր, խայր, Բարիսէ ալտէթ իսթէճէք գատար գուվ-
վէթիմ վար տըր. բէք զիեատէ եօրուլուր իսէմ, օթուրուպ
եօրկունուգ ալըըմ:

Ֆիրար խաթուն, պու սըրատա էօյլէ պիր թարգտա, զէ-

վալը գըզըլըճագ տէտի, վէ օ եօլտա սախթէ պիր աճըմագ-
լըգ հիսսի իպրագ իթտի.քի, Սըրիզ ինանարագ,

— Էվվէթ, Էվվէթ, Բարիսէ կիտէճէք գատար իգթի-
տարըմ վար տըր. Լէօնա գալուշմագ իսթէրիմ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

— Լէօն մու. գըզըմ Լէօն թէսմիեէ իթտիկինիլ քիմնէ՝
աշըգընը՞լ մը տըր:

— Սիլ քէնտիսինի թանրմանօ՞րմուսունուլ:

— Խայր, ասլա թանրմամ. Զէնկի՞ն մի տիր:

Սըրիզին երգիւ հիտտէթինտէն նաշի գըզարարագ,

— Մատամ, պէնի քի՞մի զանն իտիեօրսունուլ, տէտի:

— Սիլի, իրատէթի քէյֆիեէսինի իճրա իտէն կիւզէլ
պիր գըզ զանն իտիեօրսունուլ:

Սըրիզ, հիտտէթի արթարագ, - Լաքին սիլ էկէր Լէօնու
թանրմագ իսթինիլ, հագգընտա հիշ պիր չէյ պիլէմէզսինիլ,
տէտի:

— Պէ՞ն մի, ֆագաթ պու խուսուստա նէ՞ պիլմէքիկիմի
իսթէեօրսունուլ:

— Աճալիպ, Գօլարըն պէնի պուրատա կէթիլմէսի, նի-
շանըմ օլան վէ եագընտա զէվճիմ օլաճագ պուլունան Լէօ-
նուն ազըմ պիր մուխաթարատա օլտուղու իշին իտուկինի
սիգէ սէօյլէմէտի՞մի:

Ֆիրար կիւլէրէք,

— Սահիհէն Գօլար սիգէ պէօյլէ պիր չէյ սէօյլէտի՞մի,
տէտի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սիլ տէ օնա ինանարընըլ մը:

Սըրիզ ագլը պաշընտան կիտէրէք,

— Տիմէք սէօյլէտիկի տօղրու տէյիլ տիր, տէյի պէեան
իյլէտի:

Ճատը գարը կիւլմէսինէ տէվամ իլէ,

— Հագըգէթէն Գօլար բէք զիեատէ հայլագ տըր, տէտի:

— Մատամ, մատամ, Ալլահ աշգընա օլուն, չուրասընը

լա խըրսըզը ախլ ու կիրիֆթ իթտիրիլէր իտի. լաքին պու
վագընտա ուսուլ վէ ատաթը ճարիեէ խիլաֆընտա օլարագ,
բօլիս գօմիսէրինին, մազնունու, իլք իսթինթագը պիր միւս-
թէնթիգ հուզուրընտա իճրա գըլընմագ իւզըն պիզգաթ Զապ-
թիեէ նէզարէթինէ կէօթիւրմէսի, սիրգաթը մէգքիւրէնին
ղանէթ վէլիմ վէ միւսթէսնա սիրգաթլարտան օլմասը
իշին իտի:

Զէնտ տագըգա գատար Ֆէրնան, գուվվէթտէն տիւշ-
միւշ օլարագ, հիշ պիր սէօղ սէօյլէմէեէրէք վէ պիր թարաֆա
պիլէ պագմանմըլ պուլունան նամուսլու պիր քիմնէ իշին
խըրսըլլըլ իթհամը, պէլքի պիր գաթըլկիւսան զիեատէ
տէհշէթպախլ օլուպ, իշթէ պէօյլէ պիր սըրատա պիշարէ
տէլիգանըլ, օլմուշ պիթմիլ վագըլարըլ, եանի տահա պիր
կիւն էվվէլ նիշանըլը վէ ֆէվգէլատէ սէվկիւլիսիւ օլան էր-
մինին թահգլրամիլ մէքթուպունու, վէ ալէյհինտէ վագը
օլաճագ էմարէլէր իշինտէ էն աղըրը օլմագ իւզըն, Սէն-Լուի
սօգաղընա տօղրու գօլտուղու զէման, թէլաշը արասընտա
պէրապէրինճէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու Մ. տը Պօքրէօնուն
սանտըգ անախթարլարընը, վէլհասըլ ատէթա թէճէնին
իթմիլ պուլունտուղու կիճէտէ, տահա պիր կիւն էվվէլ թա-
նըմատըլը վէ խանէսինէ նասըլ կիթիկինի պիլմէտիկի գա-
ընըն խանէսինտէ եաթմըլ օլտուղունու միւլահագա իթտիք-
ճէ, տէհշէթի աղիմէ հիսս իյլէմէքտէն քէնտիեի մէն իտէմէ-
մէքտէ իտի. Պու սօն միւլահագա, Ֆէրնան իշին, հագգընտա
խանատ իտիլէն խըրսըլլըլ իֆիթիլարտան զիեատէ վէլիմ
վէ միւլահիշ օլուպ, չիւնքիլ քէհաթի Էրմինին նիշանըլը օլ-
տուղու հալտէ, Պագգարա նամընտա պիր գարընա մէնսուպ
տիմէք իտի, վէ անըն խանէսինտէ թէվգըֆ գըլընմըլ օլտու-
ղու, իսթինթագընըն իլանը իլէ, էլան ֆէվգէլատէ մուհագ-
պէթի պուլունտուղու էրմինին գուլաղընա աքս իտէճէք իտի:

Պու միւլահագա իւզըլինէ, Ֆէրնան, մատմաղէլ տը Պօք-
րէօ իլէ քէնտի արասընտա ետըլ աշըլմըլ պիր կիրտապ կէօր-

տիւլէքի, վէլէվ պէրաթէթինի իսպաթ իթսէ, եինէ օ կիրտա-
պը կէշմէք գապիլ տէյիլ իտի:

Օլ վագըթ ըուհուղ, ագըլըլ վէ հալ ու վագիեէթին-
տէն պիլատպէր պիր ճիւմ միսիլու, քէնտիսինի նէ՞ միւսա-
ֆաա իթմէկի վէ նէ՞ տէ մուհագըլարընըն էլինտէն գուր-
թուլմանը տիւլինէրէք, անճագ մահվիեէթ չուգուրունուն,
գարըլարնտա աշըլմըլ օլտուղունու կէօրէրէք, գաթըլկիւսա
կէօթիւրիւլէն պիշարէլէր մագամընտա բօլիս նէզարէթինէ
կէօթիւրիւլաիւ, վէ կէօղէրինի աշաղը էեէրէք վէ վէճուտի
տիթրէեէրէք, մուվագգաթ թէվգըֆիսանէնին գարանըլ-
քէմէրէրի ալթընտան պիլմիւրուր, թէվգըֆ իլամընը տինլէ-
տի իսէ տէ, հիշ պիր սէօղ իշիթմէտի, վէ անճագ զընտան
գաբուսու գաբանընճա, պիր տէրէճէ տիւլինմէքիլք իգթի-
տարընը քէսպ իյլէտի:

Միւտտէթի էօմրիւնիւ գալմանիյնի տէվլէթէ իթաաթլա
կէշիլմիլ օլան վէ պու սահէտէ հիշ վագըթ հիւրրիեէթէ
նախլ օլմուշ պուլունան ատէմ իշին, հապսխանէնին տէհշէթի
ղանէթ աղիմ օլուպ, պունտան տօլանը միւլթէսիւր օլմա-
մագ գապիլ օլամագ:

Պինապէրին Ֆէրնան, հագգընտա խիեանէթ վագը օլ-
տուղունու զանն իլէ, քէնտիսինի թահգիր իթմիլ օլան էր-
մինի տիւլինէրէք, ալէյհինտէ խանատ իտիլէն խըրսըլլըլ
վագընտընը պիր արա մուվագգաթէն ունութմուշ իքէն,
ճանիլէրի մախուս օլան հապսխանէտէ մէվգըֆէն եալընըլ
գալտըլընտա, իեատէի նամուս վէ հիւրրիեէթ հիսսի քէմալը
շիտտէթէ ֆիքրինի իսթիլա իթմէքլէ, գասա անախթար-
լարը քէնտի եեաինտէ օլտուղու զէման վագը օլան ահվալի
խաթըրլամանա, վէ հիշ կէօնա իհթիմալաթը նագարը տիգ-
գաթա ալարագ, իշպու տէհշէթի սըրըլը ըսգանտիլիթմէ-
եէ չալըշտը, վէ մուլախիսարէն, տալաղընըն էն ֆէնա ճիհէթլէ-
րինի իլթիլամ իտէն մազնուն կիսլի, պիզգաթ քէնտիսին
ղանէթ սէրլմէշըպ միւլթէնթիլ օլարագ, ալէյհինտէ
վագը օլապիլէճէք խանատաթըն ճիւլէսինի հիւսապ իթտի: